

Kiesdrempel moet einde maken aan 'coalitielijden'

Lidewij Vos

Als je de verschillende peilingen die rond verkiezingstijden weer 'wet' zijn bekijkt, dan merk je dat de zetels wel erg verdeeld zijn: 20 hier, 20 daar. Als de gemiddelde peiling de verkiezingsuitslag zou worden, moeten ten minste 4 partijen een coalitie vormen om nog een meerderheid te hebben (met uitzondering van de combinatie CDA/PVV/VVD). Om versplintering te voorkomen, moeten we misschien maar weer de kiesdrempel instellen.

Steeds meer mensen zijn het erover eens: het kiesgedrag van Nederland wordt steeds veelzijdiger. Op dit moment is er, volgens de peilingen, geen coalitie te maken met 3 partijen of minder, behalve de combinatie CDA/PVV/VVD. Een mogelijke coalitie is VVD/PvdA/D66/CU, maar het partijprogramma van de VVD staat lijnrecht tegenover dat van de PvdA. Tweede mogelijkheid is PvdA/CDA/D66/GL, maar GroenLinks zal niet zo snel met het CDA willen regeren. Zo kun je het rijtje afgaan van mogelijke coalities en geen van allen is een uitkomst. Als je kijkt naar het getouwtrek van het afgelopen kabinet, tussen de PvdA en het CDA, dan zou menig weldenkend persoon een coalitie met tegengestelde partijen willen vermijden.

Om te zorgen dat het gebrek aan overzicht wordt hersteld, stel ik voor om de kiesdrempel te verhogen. Nederland kent formeel geen kiesdrempel, al is er wel een regel dat een partij die geen reguliere zetel heeft gehaald ook geen kans op een restzetel maakt, wat dus (voor de Tweede Kamerverkiezingen)

equivalent is aan een kiesdrempel van 0,667%.

Duitsland hanteert een kiesdrempel van 5%. Deze kiesdrempel is ingesteld na de Tweede Wereldoorlog om te voorkomen dat het land weer zo versplinterd raakt als tijdens het interbellum. Nu is 5% misschien wat rigoreus, maar als je die kiesdrempel hanteert voor de verkiezingsuitslag van 2006, zou het betekenen dat de Partij voor de Dieren zou verdwijnen uit de kamer (met 1,8% van de stemmen). Ook de SGP moet het ontgelden (1,6%) en D66 (2%), ChristenUnie (4%) en GroenLinks (4,6%) zouden ook niet meer in het pluche zitten. Lid Verdonk is hierbij niet meegerekend aangezien ze bij de verkiezingen van 2006 nog lid was van de VVD, maar volgens de huidige peilingen zou ze roemloos ten onder gaan in het geval van een kiesdrempel van 5%.

Een kiesdrempel van 5% klinkt misschien was rigoreus, maar als je diezelfde kiesdrempel over een huidige peiling zou halen, delven alleen de SGP

en de Partij voor de Dieren het onderspit. Een kiesdrempel van 6% maakt al een heel verschil, dan vallen ook de partijen GroenLinks en ChristenUnie af. Niet alleen is een kiesdrempel van 6% een optie omdat er dan niet maar één partij afvalt, want dan treft het geen doel, maar je houdt dan genoeg partijen over om geen "zwart-wit stelsel" te krijgen.

Stel je voor: er is een kiesdrempel van 6%. In het meest ongelukkige geval krijgen de overgebleven partijen allemaal evenveel stemmen. Dat zouden 6 partijen zijn, dus met 3 partijen heb je in ieder geval 50% van de stemmen. Dat is zijn nog geen 76 zetels, maar in het ergste geval is het een 50-50 verdeling met een coalitie van 3 partijen. Dit geheel lijkt mij zo slecht nog niet.

Bovendien zullen de verkiezingen een heel stuk spannender worden als de spreekwoordelijke lat hoger ligt (of in dit geval natuurlijk de drempel). Misschien gaan mensen zich er dan meer voor interesseren en zullen er misschien ook meer mensen gaan stemmen. ■

Bronnen:

<http://www.politiekebarometer.nl/>

<http://www.verkiezingsaffiches.nl/begrippen.php>

<http://www.encyclo.nl/begrip/kiesdrempel>